

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-045

21.1.2019

AIG Europe Limited NUF

EA - Ansvar

Advokatansvar – uaktsomhet ved bistand?

Sikrede (advokat) bistod klager med tvist vedrørende leveranse av pumpeanlegg og lekter til fiskerianlegg. Klagers kontraktspart saksøkte klager som følge av det oppstod uenigheter omkring kjøp og leveranse av anlegget. Da kontraktsparten ikke var hjemmehørende i Norge, måtte de i henhold til tvisteloven § 20-11 (1) stille garanti for saksomkostninger som ville påløpe i søksmålet. Garanti på NOK 500 000 ble opprettet i norsk bank, og det ble utstedt en bankgaranti som ble oppbevart hos sikrede. Det ble inngått rettsforlik i tvisten. Etter inngåelsen av forliket ønsket klager at sikrede skulle avtale med kontraktspartens prosessfullmektig, at sistnevnte skulle innestå for at beløpet avsatt i garantien, skulle disponeres i henhold til det inngåtte rettsforliket. Garantisummen ble imidlertid returnert til kontraktsparten. Da det senere på nytt oppstod uenigheter mellom klager og kontraktsparten, ønsket klager at kontraktspartens prosessfullmektig skulle svare for garantien. Når dette ikke førte frem ble det reist krav mot sikrede da klager la til grunn at sikrede hadde handlet i strid med instruksene og derved påført klager et betydelig tap. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 500 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tap etter sikredes bistand i tvist om leveranse av pumpeanlegg og lekter til bruk ved et fiskerianlegg under sikredes profesjonsansvarsforsikring.

Sikrede har forsikring med følgende dekningsfelt:

4.2 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter

- Sikredes rettslige erstatningsansvar for økonomisk tap påført tredjeperson under utøvelse av virksomhet hos sikrede, herunder sivile erstatningskrav i straffesak knyttet til arbeid for klient.

Klager solgte et pumpeanlegg og lekter for bruk i fiskerianlegg til kontraktspart B. Det oppstod uenighet om leveransen og klager ble saksøkt av sistnevnte ved prosessfullmektig advokat S.

Det følger av tvistelovens § 20-11 at B som utenlandsk saksøker måtte etablere en sikkerhetsstillelse for mulig saksomkostningsansvar. Det ble opprettet en garanti i norsk bank på NOK 500 000. Samtidig ble det utstedt en bankgaranti som ble oppbevart hos sikrede.

Partene inngikk rettsforlik i Oslo tingrett 8.6.16. I forliket ble det avtalt at B skulle betale klager totalt USD 75 000.

Klager ønsket at beløpet som var innbetalt av B i forbindelse med bankgarantien, skulle benyttes til å oppfylle rettsforliket som ble inngått. I e-post 14.6.16 fra klager til sikrede fremgår:

...

Kan vi kommunisere til (S) at vi kan frigi garanti om (S) Innestår for beløpet disponeres i henhold til rettsforliket, så US\$ 15.000 tilsvarende Nkr. 124.500 overføres til (klager) senest 29.6.2016 og direkte fra klientkonto til (S). Videre må det innestås for at de resterende 375.500 bekreftes at står på (S) sin klientkonto og at (B) er bedt om å overføre ytterligere 205.500 så der totalt står 580.000 (tilsvarende US\$ 70.000) på klientkonto senest 22.6. Alt ifølge rettsforliket

...

På denne bakgrunn ba klager om at sikre innhentet en personlig inneståelse fra S om at beløpet som ble fristilt ved retur av bankgarantien, skulle disponeres i henhold til rettsforliket.

Sikrede gjorde i e-post av 13.6.16 klager oppmerksom på at det ikke var grunnlag for å beholde garantien når det var inngått forlik i saken.

Sikrede kontaktet imidlertid S pr. e-post 16.6.16 på bakgrunn av anmodningen fra klager med følgende forespørsel:

...

I den forbindelse ønsker (klager), for å klarlegge forutsetningene i prosessen videre, at du innestår for at beløpet disponeres i henhold til rettsforliket.

...

S besvarte henvendelsen pr. e-post 17.6.16:

...

As agreed on telephone this morning – we can use the money already paid (in my bank to secure the bank guarantee you have deposit) to pay (klager) – and I have now asked my client to pay to pay to my client account the rest we need to reach 85 000 US dollar so that we can fulfil the agreement of Oslo tingrett

I lys av tilbakemeldingen fra S sendte klager en e-post til sikrede senere samme dag der klager bl.a. uttalte:

...

We see (S) mail as a confirmation of the mail from (sikrede) and where (s) guarantees for payment etc. We hereby confirm that the guarantee can be returned.

...

Senere samme dag (17.6.16) sendte imidlertid klager en e-post til sikrede der han ga uttrykk for at han var usikker på om inneståelsen fra kontraktspartens advokat stod seg. Fra e-posten hitsettes:

...

Som anført på telefon og min mail av 14.6 må du sjekke og verifisere at innståelse fra (S) står seg og at dersom det blir problemer med betaling fra kontraktsparten så kan vi kreve (S) for beløpet. Jeg er på reise og har lite kunnskap om hvordan denne innståelsen skal se ut for å holde rettslig – er der noen formkrav som skal oppfylles?

Vi er ikke komfortable med og har ikke akseptert at garanti returneres. I din mail av 13.6 sier du at garanti ikke blir returnert før vi sier ok? Dersom garanti måtte returneres kunne den jo bare være sendt til meg da ville det gått noen dager og jeg kan enklere dra dette i langdrag.

Jeg håper alt er ok, men er langt fra trygg på dette!!!

Garantien fratrasket salær for S ble refundert til B 8.7.16.

Etter at garantien var returnert oppstod det på nytt uenigheter mellom klager og B. Avtalen om at garantibeløpet som B hadde innbetalt skulle gå til delvis dekning av kravet klager hadde mot kontraktsmotparten, ble ikke oppfylt.

I e-post fra klager til sikrede 18.12.16 ga klager uttrykk for at deres intensjon var at S skulle innestå for at US\$ 70 000 av innbetalt garantisum skulle gå til å oppfylle forliket:

...

Det vi har ønsket fra Deg og som vi mener fremgår av hele korrespondansen her er en bekreftelse på at (kontraktsmotparten) skulle sette US\$ 70.000 på en klientkonto merket (klager) og at når vi returnerte garantien til (S) så har (S) garantert som advokat for (B) og på vegne av advokatfirmaet at midlene skal anvendes til å oppfylle Rettsforliket.

...

B tok ut ny stevning 21.11.16 mot klager med påstand om at det tidligere inngåtte rettsforlik mellom partene var ugyldig, men trakk saken ved prosesskriv 19.4.17.

Den 5.3.18 ble sikrede klaget inn for advokatforeningen av klager.

Klager fremsatte så krav om erstatning under sikredes profesjonsansvarsforsikring i selskapet ved e-post 6.4.18, og anførte at sikrede hadde opptrådt uaktsomt under utførelse av sitt oppdrag for klager.

Ved brev av 20.4.18 utdypet klager grunnlaget for kravet og fremsatte erstatningskrav på NOK 829 688.

Selskapet avslo klagers krav i brev 4.5.18 og har senere opprettholdt avslaget i brev 22.6.18.

Klager krever erstatning for NOK 500 000 og anfører at sikrede ikke har overholdt det strenge aktsomhetskravet som foreligger for advokater, jf. Rt. 2003 s. 696.

Klager anfører at sikrede ikke har utført det oppdraget han fikk om å sørge for en inneståelse fra S om å disponere garantibeløpet i tråd med avtalen som var inngått på en tilfredstillende måte. Det ble inngått en etterfølgende avtale mellom klager og B ved S om at garantibeløpet som B hadde innbetalt på Ss konto skulle gå til delvis dekning av kravet som klager hadde mot B, og klager informerte sikrede om at klager ønsket en inneståelse fra S vedrørende disponering av garantibeløpet. I stedet for å medvirke til frigivelse av bankgarantien uten klagers samtykke, burde sikrede ha avslått forespørselen om frigivelse av garantien, og gjort klager oppmerksom på at det kunne være mulig å ta arrest til midlene for å sikre klagers pengekrav.

Klager anfører at den senere uenigheten mellom B og klager illustrerer uredelig adferd fra B og S ovenfor klager, og dette understreket viktigheten av at sikrede innhentet en tilstrekkelig inneståelse fra S.

Ifølge klager foreligger det en klar årsakssammenheng mellom tapet som er påført klager og sikredes handlemåte. Klager har som følge av saken ikke mottatt beløpet som ble avtalt med S og har følgelig lidd et tap pålydende NOK 500 000, tilsvarende pengebeløpet knyttet til bankgarantien.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det ikke foreligger ansvarsgrunnlag. Sikrede hadde ikke noen berettiget grunn til å holde tilbake garantien etter at rettsforliket ble inngått. Garantien kunne da ikke benyttes som et gyldig pressmiddel for å få S til å innestå for noe som helst.

Selskapet anfører videre at advokater ikke kan innestå for midler på klientkonto uten at klienten gir eksplisitt samtykke til dette. Midlene på klientkontoen tilhører klienten og kan ikke disponeres av advokaten.

Selskapet bestrider at sikrede har gitt rådgivning som skulle tilsi at garantien gyldig kunne brukes som et pressmiddel. Selskapet bemerker også at advokatoppdraget er en innsatsforpliktelse og ikke en resultatforpliktelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for sikredes uaktsomhet.

Nemnda ser først på om det foreligger ansvarsgrunnlag. Klager anfører at sikrede utviste uaktsomhet ved å returnere den originale bankgarantien til S uten å sørge for tilstrekkelig inneståelse fra S for oppfyllelse av forliket med midler fra garantien.

Nemnda forstår saken slik at partene er enige om at garantien gitt av S bortfalt ved rettsforliket inngått 8.6.16. Dette følger også helt klart av ordlyden i garantien. Garantien gjelder "i forbindelse med mulig saksomkostningsansvar" og skulle returneres til banken "så snart ansvaret etter denne garanti er opphørt". Det var derfor ikke grunnlag for å beholde denne garantien etter at rettsforliket var inngått. Dette gjorde sikrede også klager oppmerksom på i e-post av 13.6.16. Nemnda kan derfor ikke se at sikrede har utvist uaktsomhet ved ikke å bruke garantien som pressmiddel slik klager ønsket.

Nemnda kan heller ikke se noe grunnlag for at sikrede skulle kunne fremtvinge en inneståelseserklæring fra S for oppfyllelse av forliket. Det er på det rene at advokater ikke kan innestå for midler på klientkonto fordi disse tilhører klienten. Ut fra den fremlagte dokumentasjonen er det heller ikke grunnlag for å si at sikrede har gitt klager inntrykk av at han kunne fremskaffe en slik inneståelse.

Etter dette er uaktsomhet hos sikrede ikke dokumentert.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant) og Eva Schei (næringsrepresentant).